ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/24/1033-2536-17

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Karin Uuselu
Otsuse tegemise aeg ja koht	23.12.2024 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	06.10.2024 (registreeritud inspektsioonis 07.10.2024)
Teabevaldaja	Tallinna Üürikomisjon aadress: Roosikrantsi 12/1, 10119 Tallinn e-post: yyrikomisjon@tallinnlv.ee
Vaide esitaja	Eraisik Vaide esitaja esindaja: Eraisik e-posti aadress: xxxxx.xxxxxx@xxxxx.xxx

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

1) jätta vaie rahuldamata, sest teabenõudja esindaja on saanud tutvuda teabenõudes küsitud teabega;
2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitaja esindajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 lg 2). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 16.09.2024 edastas vaide esitaja Tallinna Üürikomisjonile (üürikomisjon) pöördumise, milles soovis tutvuda üürivaidlusasja nr 11-1/44/24 toimikuga, kas digitaalselt väljastatuna või, kui sellisel moel ei ole võimalik toimikut väljastada, siis kohapeale tutvuma minnes.
2. 18.09.2024 pidasid vaide esitaja ja üürikomisjon e-kirjavahetust toimiku väljastamise ning toimikuga kohapeal tutvumise võimaluse osas ja selle käigus dokumentidest koopiate saamise kohta.
3. 18.09.2024 edastas vaide esitaja esindaja üürikomisjonile teabenõude, milles palus vaide esitaja või tema enda e-posti aadressile edastada üürivaidlusasja nr 11-1/44/24 toimik elektrooniliselt.

4. 19.09.2024 kinnitas üürikomisjon teabenõude kättesaamist. Samal päeval käis vaide esitaja esindaja toimikuga kohapeal tutvumas.
5. 06.10.2024 (registreeritud inspektsioonis 07.10.2024) edastas vaide esitaja esindaja Andmekaitse Inspektsioonile vaide selle kohta, et üürikomisjon ei ole tema 18.09.2024 edastatud teabenõudele tähtaegselt ega sisuliselt vastanud.
6. Vaides puuduste kõrvaldamisena palus inspektsioon muu hulgas edastada kas esindatava allkirjastatud vaie või uus volikiri, mis hõlmab vaide esitaja esindaja esindusõigust Andmekaitse Inspektsiooni vaidemenetluses.
7. Vaide esitaja edastas 09.11.2024 (registreeritud inspektsioonis 11.11.2024) kinnituse esindusõiguse kohta ning inspektsioon võttis vaide menetlusse.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide esitaja nõue
Vaide esitaja esindaja palub inspektsioonil algatada menetlus ja kohustada Tallinna Üürikomisjoni esitama soovitud teave soovitud kujul. Lisaks juhtida üürikomisjoni tähelepanu sellele, et ka neil on seadusest tulenevad kohustused. Vaide täpsustuses on märgitud, et täiendavalt ootab vaide esitaja esindaja teabevaldajale noomituse ja ettekirjutuse tegemist ning vabandamist tema ees.

Vaide põhjendused:
Vaide esitaja esindaja käis 19.09.2024 toimikuga tutvumas üürikomisjonis kohapeal. Selgituste kohaselt keeldus komisjoni esimees Xxxx Xxxxxxxx talle toimikut näitamast. Kui vaide esitaja esindaja hakkas olukorda filmima, siis võimaldati tal toimikuga tutvuda, koopiaid kohapeal ei tehtud.

Vaide esitaja esindaja hinnangul *isegi kui toimikust ei ole võimalik koopiat teha või komisjonil ei ole elektroonilist toimikut, siis oleks tulnud minu teabenõudele vastata ja pakkuda mulle täiendavat aega toimikuga veelkordselt tutvumiseks. Seda aga ei tehtud*. /…/ *Teabenõudele tuleb vastata viie tööpäeva jooksul, seda nad e teinud*.

Vaides on märgitud, et kohtumenetluses on kõik dokumendid saadaval e-toimikus, kus menetlusosaline saab alati ilma kellegagi aega kokku leppimata dokumentidega sealses keskkonnas tutvuda. Vaide esitaja esindaja on seisukohal, et sama peaks olema ka üürikomisjonis.

Vaide täpsustamisel on vaide esitaja esindaja märkinud, et *kui neil ei ole võimalik saata elektrooniliselt, siis oleks tulnud leida võimalus paberkandjal toimiku väljastamiseks. Ka nende sisukord oli täiesti arusaamatult koostatud, sellest ei oleks mulle abi olnud.* Vaide esitaja esindaja selgituste kohaselt ei ole ta pärast toimikuga tutvumas käimist täiendavalt küsinud puuduvaid dokumente.

Vaide esitaja esindaja pakkus toimikuga tutvumisel tehtud video saatmist juhul, kui inspektsioon peab seda vajalikuks.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Üürikomisjoni selgituste kohaselt osales X. Xxxxxx Tallinna Üürikomisjoni asjas 11-1/44/24 vastustaja Xxxxxx Xxxxx esindajana. *Xxxxxx Xxxx pöördus 18.09.2024 e-kirjaga komisjoni poole sooviga tutvuda toimikuga ja protokolliga ning saada digitaalselt toimik. Komisjoni esimees vastas talle 18.09.2024 kell 10.40, selgitades, et komisjonis ei ole kasutusel e-toimiku süsteemi ja toimikud on paberkandjal, nende digitaalselt saatmine ei ole võimalik ja toimikuga saab tutvuda kohapeal. Pakuti välja kuupäevad ja kellaajad. Protokolli koopia on X. Xxxxxxx saadetud. Vastuseks kirjutas X.Xxxx, et soovib toimiku koopiat järgmisel päeval kella 9.-ks.*

Komisjoni esimees vastas kirjale 18.09.2024 kell 16.56, selgitades, et komisjoni ressurss ei ole piiramatu, toimiku maht on 150 leht (kirjas trükiveana 50 lehte). Selgitati, et X. Xxxxxxx kui menetluse poolele on välja saadetud kõik menetluses poolte poolt esitatud dokumendid ja on

kinnitatud ka nende kättesaamist. Pakuti taas tulla kohale ja vaadata toimikust ning osundada, missugused dokumendid puuduvad ning põhjendatult nõutavatest dokumentidest tehakse koopiad. 19.09.2024 käis vaide esitaja esindaja toimikuga kohapeal tutvumas, *lapates seda lehekülgede kaupa mitu korda ja ka pildistas kõiki lehekülgi*.

Täiendava järelepärimise vastuses on üürikomisjon selgitanud, et 19.09.2024 toimikuga kohapeal tutvudes ei osundanud vaide esitaja esindaja ühelegi dokumendile ega küsinud ühestki dokumendist koopiat. *Seega ei olnud vajadus koopiaid teha ega talle anda. Seda saavad tõendada kolm kohapeal viibinud üürikomisjoni töötajat. Pärast kohapeal toimikuga tutvumist ei ole X. Xxxxxx täiendavalt üürikomisjoni poole pöördunud dokumentide saamiseks.*

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Vaide ese ja Andmekaitse Inspektsiooni pädevus

1. Andmekaitse Inspektsioonile 06.10.2024 esitatud vaides ei olnud vaide esitaja esindaja rahul sellega, et Tallinna Üürikomisjon ei ole jätkuvalt ja sisuliselt vastanud tema teabenõudele. Seega on vaide esemeks teabenõude mittetähtaegne ja mittenõuetekohane täitmine.

2. Vaidlus puudub selles, et Tallinna Üürikomisjon kui KOV-i hallatav asutus on teabevaldaja AvTS § 5 lõike 1 punkti 1 mõttes ning selles, et teabenõudega küsitud teabe puhul on tegemist avaliku teabega AvTS § 3 lõike 1 mõistes.

3. Käesolevas vaideotsuses ei analüüsita seda, millises keskkonnas ja kuidas peaks üürikomisjon menetlust läbi viima, sh mil viisil menetlusdokumente koguma ja toimiku sisukorda koostama. Ka ei anna inspektsioon hinnangut menetluse osapoolte käitumisele. Eelnevalt loetletud tegevuste osas inspektsioon järelevalvet ei teosta. Küll aga on Andmekaitse Inspektsiooni pädevuses vastavalt AvTS § 45 lõike 1 punktile 1 järelevalve teabenõuete täitmise ja teabe avalikustamise üle.

Teabenõude täitmine

4. Isiku õigus teabenõuet esitada tuleneb AvTS §-ist 6, mille kohaselt on teabenõue teabenõudja poolt samas seaduses sätestatud korras teabevaldajale esitatud taotlus teabe saamiseks. Teabenõudja on iga isik, kes esitab teabevaldajale nõude AvTS-is sätestatud korras (AvTS § 7).

5. AvTS § 9 lõike 1 kohaselt on teabevaldaja kohustatud võimaldama tema valduses olevale teabele juurdepääsu seaduses sätestatud korras. Sama paragrahvi lõike 2 punkti 1 kohaselt on teabevaldaja kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele on teabenõudjal juurdepääsuõigus ning tagama kinnipidamise juurdepääsupiirangutest (AvTS § 9 lg 1 p 7).

6. Teabele juurdepääsu saab tagada kas teabe avalikustamisega (nõuded on sätestatud AvTS 4. peatükis) või teabenõude täitmisega (nõuded on sätestatud AvTS 3. peatükis).

7. Teabevaldaja peab teabenõude viie tööpäeva jooksul täitma (AvTS § 18), kas väljastades küsitud dokumendid juurdepääsupiiranguteta osas (AvTS § 17 ja § 38 lg 2) või keelduma teabenõude täitmisest mõnel AvTS §-s 23 nimetatud alusel. Keeldumist tuleb ka põhjendada.

8. AvTS § 17 lõike 1 kohaselt täidab teabevaldaja teabenõude teabenõudja poolt soovitud viisil, väljastades teabe punkti 1 kohaselt elektrooniliselt teabenõudes märgitud elektronpostiaadressil, punkt 3 annab aluse saada dokumentidest koopiad ning punkti 5 kohaselt on üheks teabenõude täitmise viisiks teabega tutvumine teabevaldaja juures.

9. Vaide esitaja on küsinud toimiku materjalidega tutvumist alternatiivselt eelnevalt märgitud viisidel. Üürikomisjon on vaide esitajale selgitanud, miks ei ole võimalik toimikut digitaalselt väljastada ning mis põhjusel tervest toimikust koopiaid ei tehta. Teabenõudja soovi kohaselt pakuti välja ka toimikuga kohapeal tutvumise võimalus. Lisaks selgitati, et isik saab tutvumise ajal teada anda, millistest dokumentidest koopiaid vajab ning põhjendatud juhul ta need ka saab. Kuna vaide esitaja teavitas üürikomisjoni, et esindaja tuleb toimikuga tutvuma, siis inspektsiooni hinnangul oli see teabenõudja kinnitus, et ta aktsepteerib teabevaldaja pakutud teabenõude täitmist sel viisil.

10. Pärast seda, kui vaide esitaja ja üürikomisjoni vahel oli toimikuga tutvumise aeg kokku lepitud, edastas vaide esitaja esindaja üürikomisjonile teabenõude, milles soovis toimiku väljastamist elektrooniliselt. Üürikomisjon kinnitas teabenõude kättesaamist järgmisel päeval ehk selle päeva hommikul, kui vaide esitaja esindaja käis toimikuga kohapeal tutvumas.

11. Vaide esitaja esindaja selgituste kohaselt võimaldati tal toimikuga tutvuda alles siis, kui ta hakkas olukorda filmima. Vaidemenetluse raames üürikomisjoni antud selgitustest eelnevalt märgitud olukorda ei nähtu. Kuigi vaide esitaja esindaja soovis inspektsioonile edastada toimikuga tutvumisel tehtud video, mille edastamiseks suunised andsime, siis ei ole kõnealune videosalvestis inspektsioonini jõudnud. Selles tulenevalt ei saa inspektsioon ka hinnata kohapeal toimikuga tutvumise asjaolusid.

12. Vaide esitaja esindaja on seisukohal, et kui üürikomisjonil ei ole võimalik toimikut edastada elektrooniliselt, siis oleks tulnud leida võimalus toimiku väljastamiseks paberkandjal. Vaidele lisatud kirjavahetusest nähtub, et üürikomisjon on vaide esitajat teavitanud, et toimikuga kohapale tutvumise ajal on võimalik põhjendatud juhtudel soovitud dokumentidest koopiaid saada.

13. Vaide esitaja esindaja selgituste kohaselt talle kohapeal koopiaid ei tehtud. Samas ei nähtu vaide esitaja esindaja vastustest inspektsiooni täpsustavate küsimustele, et ta oleks toimikuga tutvumise ajal üürikomisjonile teada andnud, millistest dokumentidest ta koopiaid soovib. Ka üürikomisjon on täiendava järelepärimise vastuses märkinud, et toimikuga kohapeal tutvudes ei osundanud X. Xxxxxx ühelegi dokumendile ega küsinud ühestki dokumendist koopiat.

    Sellest tulenevalt on inspektsioon seisukohal, et üürikomisjon pakkus vaide esitaja esindajale võimalust puuduvate dokumentide koopiate saamiseks ehk teabenõude täitmist soovitud viisil. Kuna vaide esitaja esindaja ei kasutanud seda võimalust, siis on inspektsiooni hinnangul sellekohased etteheited üürikomisjonile põhjendamatud.

14. Vaide esitaja esindaja enda selgituste kohaselt ei ole ta ka pärast toimikuga tutvumas käimist täiendavalt puuduvaid dokumente küsinud. Sellest tulenevalt ei mõista inspektsioon vaide esitaja esindaja seisukohta, et üürikomisjon oleks pidanud talle pakkuma täiendavat aega toimikuga veelkordselt tutvumiseks. Jääb selgusetuks, kuidas teabevaldaja seda teha oleks saanud, kui teabenõudja ei ole oma soovist teada andnud.

15. Inspektsioon peab siinkohal oluliseks täiendavalt selgitada, et teabevaldajal ei ole kohustust täita teabenõue korraga mitmel viisil. Kui teabenõudja, antud juhul tema esindaja, on käinud kohapeal toimikuga tutvumas, siis on teabenõue sel moel täidetud. Seda veel kõnealusel juhul, mil teabevaldaja pakkus toimikuga tutvumise käigus ka täiendavalt koopiate saamise võimalust, mida teabenõudja esindaja ei kasutanud.

    Eelnevast tulenevalt on inspektsiooni hinnangul teabenõuded sisuliselt täidetud, kuna vaide esitaja esindaja on saanud tutvuda nii vaide esitaja kui tema esindaja edastatud teabenõudes küsitud teabega.

16. Vaide esitaja esindaja märgib vaides, et üürikomisjon ei ole teabenõudele vastanud viie tööpäeva jooksul. Inspektsioon selle seisukohaga nõustuda ei saa, sest vaide esitaja 16.09.2024 pöördumisele, mis on käsitletav teabenõudena, vastas üürikomisjon 18.09.2024 ning täitis teabenõude võimaldades toimikuga tutvuda 19.09.2024. Ka vaide esitaja esindaja 18.09.2024 edastatud teabenõudele vastati ja täideti järgneval tööpäeval, mil vaide esitaja esindaja käis kohapeal toimikuga tutvumas.

    Eelnevast tulenevalt on inspektsioon seisukohal, et nii vaide esitaja kui vaide esitaja esindaja teabenõuded on üürikomisjon täitnud seaduses ettenähtud tähtaja jooksul.

Kokkuvõte

17. Vaide esitaja esindaja palub kohustada Tallinna Üürikomisjoni esitama soovitud teave soovitud kujul. Kuna käesoleval juhul on vaide esitaja esindaja saanud toimikuga tutvuda kohapeal ning toimikuga tutvumise ajal koopiaid ei küsinud, siis ei pea inspektsioon põhjendatuks teabevaldajale ettekirjutuse tegemist teabenõude uueks täitmiseks.

18. Lisaks palub vaide esitaja esindaja juhtida üürikomisjoni tähelepanu sellele, et ka neil on seadusest tulenevad kohustused. Inspektsioon mõistab vaidemenetluses esitatud selgituste kohaselt olukorda selliselt, et vaide esitaja esindaja peab silmas teabenõudele tähtaegselt vastamist ja täitmist. Nagu vaideotsuses juba eelnevalt märgitud, siis käesoleval juhul on üürikomisjoni teabenõuete täitmine olnud seadusejärgne nii tähtaja kui sisu osas.

19. Vaide esitaja esindaja nõuab inspektsioonilt teabevaldajale noomituse ja ettekirjutuse tegemist. Selgitame siinkohal, et vaidemenetluse raames teabevaldajale noomituse tegemist ei ole seadusandja ette näinud, küll aga võimalust teha ettekirjutus. Viimase eesmärgiks on seadusliku olukorra taastamine[1]. Kuna käesoleval juhul on teabenõudja esindaja saanud tutvuda teabenõudega küsitud teabega, siis puudub alus ettekirjutuse tegemiseks ning vaie jääb rahuldamata. Lisaks ootab vaide esitaja esindaja, et üürikomisjon tema ees vabandaks. Märgime, et inspektsiooni pädevusse ei kuulu teabevaldaja kohustamine kellegi ees vabandama.

/*allkirjastatud digitaalselt*/
Karin Uuselu
jurist
peadirektori volitusel

[1] AvTS § 51 lõike 1 alusel